

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені
Василя Стефаника»
Навчально-науковий юридичний інститут

Зеліско А.В.

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ПРАВО

методичні вказівки

**для підготовки до семінарських занять магістрантів 1-го
курсу заочної форми навчання
спеціальності «Право»
спеціалізація «Корпоративне право»**

Івано-Франківськ – 2018

Затверджено на засіданні кафедри цивільного права навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № 1 від «29» серпня 2017 р.)

Схвалено Науково-методичною радою навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № 1 від «__» _____ 2018 р.)

Рекомендовано до друку Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № __ від «__» _____ 2018 р.)

Зеліско А.В.

349 Зеліско А. В. Інвестиційне право : методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів 1-го курсу заочної форми навчання спеціальності 081 «Право» спеціалізації «Корпоративне право» [текст] / Алла Володимирівна Зеліско. Івано-Франківськ, 2018.

© Зеліско А. В.,
2018
© ДВНЗ
«Прикарпатський
національний
університет імені
Василя Стефаника»,
2018.

Вступ

*Інвестиції необхідні економіці завжди, подібно до того,
як повноводна ріка залежить від джерел, які її живлять.
Пітер Друкер*

Враховуючи спрямованість політики нашої держави на інтеграцію у європейське співтовариство, необхідність розвитку інвестиційної діяльності в Україні значно зростає. Адже інвестиційна діяльність є одним із тих чинників, що обумовлює розвиток економіки держави. Саме тому виникає необхідність вивчення системи нормативно-правових актів, що регулюються відносини щодо організації та здійснення інвестиційного процесу.

Мета навчальної дисципліни «Інвестиційне право» полягає у прагненні сформуванню в студентів систему знань про інвестиційну діяльність, її правові форми; про доцільність застосування корпоративної чи договірної форми інвестування в окремих випадках; про специфіку правового статусу інвестора та інших учасників інвестування; про сукупність пільг, що встановлені законодавством при здійсненні інвестиційної діяльності з метою залучення іноземних інвестицій. Вивчення даної дисципліни стане основою для оволодіння студентами навичками щодо застосування норм інвестиційного права на практиці, що підтверджує вагомим значенням його як для теорії так і для практики.

Предмет дисципліни «Інвестиційне право» складає сукупність законодавчих і інших нормативно-правових актів, що регулюють інвестиційні відносини. В предмет дисципліни

входить: характеристика інвестиційного права як комплексного правового інституту; окреслення правового статусу суб'єктів інвестиційної діяльності; об'єкти інвестиційної діяльності; правове регулювання іноземного інвестування та інвестування за межі України; характеристика правових форм інвестування: корпоративної та договірної; особливості спеціальних режимів інвестування; механізм державного регулювання інвестування тощо.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- понятійний апарат в сфері інвестиційних правовідносин;
- правові форми інвестиційної діяльності;
- спеціальні режими інвестиційної діяльності;
- порядок здійснення інвестування;
- види інвестицій та їх відмінності;
- специфіку здійснення іноземного інвестування та правовий статус іноземних інвесторів;
- пільги, встановлені законодавством при здійсненні інвестиційної діяльності з метою залучення іноземних коштів;
- специфіку здійснення приватизаційного, інноваційного, концесійного, лізингового інвестування;
- правовий режим спільного інвестування.

Вміти:

- визначати зміст інвестиційних відносин, які становлять предмет інвестиційного права;
- розмежовувати корпоративну та договірну форми інвестування;

- вміти застосовувати норми інвестиційного законодавства на практиці;
- визначати порядок здійснення інвестицій у формі грошових коштів та майнових цінностей за межі України;
- формувати перелік документів, необхідних для реєстрації іноземних інвестицій;
- визначати найбільш доцільну форму інвестування з точки зору потенційного інвестора.

Наявність у студентів сукупності знань в сфері інвестиційних відносин є суттєвою складовою якісної підготовки висококваліфікованих фахівців в галузі права.

Плани і завдання для семінарських занять для магістрів заочної форми навчання

Тема 1: Поняття та предмет інвестиційного права.

При вивченні даної теми студентам слід звернути на місце інвестиційного права в системі права та його співвідношення з основними галузями права, неоднозначний підхід законодавства до визначення поняття інвестицій, співвідношення понять «інвестиції» та «інвестиційна діяльність», визначені законодавством обмеження щодо об'єктів інвестування. Внаслідок розгляду винесених на обговорення питань студенти повинні мати загальне уявлення про інвестиційну діяльність, її правові форми та спеціальні режими інвестування.

Питання для обговорення

1. Поняття інвестиційного права.
2. Предмет та методи інвестиційного права.
3. Місце інвестиційного права в системі права України.
4. Характеристика інвестиційного законодавства України.
5. Заходи щодо стимулювання інвестиційної діяльності.
6. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності.
7. Правові форми інвестування. Спеціальні режими інвестування.
8. Офшорні зони у інвестиційній діяльності.

Ключові поняття і терміни: інвестиції, інвестиційна діяльність, капітальні інвестиції, фінансові інвестиції, реінвестиції, об'єкти інвестування, суб'єкти інвестування, корпоративна форма інвестування, договірна форма інвестування.

Індивідуальна доповідь: «Принципи державної інвестиційної політики».

Теоретичні завдання:

Сформуйте перелік заходів щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні на основі аналізу чинного законодавства.

Проаналізуйте правовий статус Ради вітчизняних та іноземних інвесторів.

Словникова робота: інвестиційний клімат, офшорна зона, інвестиції, капітальна інвестиція, фінансова інвестиція, реінвестиція, аннуїтет, венчурні інвестиції.

Практичні завдання:

Тестові завдання:

Доберіть правильні відповіді:

1. Фінансовою інвестицією є господарська операція, яка передбачає:

- 1) придбання об'єктів нерухомості;
- 2) придбання матеріальних оборотних активів;
- 3) внесення коштів до статутного фонду юридичної особи;

4) вкладення коштів у сировинні родовища;

5) відкриття рахунку в іноземному банку.

2. Характерною ознакою інвестиційних правовідносин є:

1) наявність спеціального суб'єкта;

2) абсолютність;

3) виняткова двосторонність;

4) автономність;

5) самостійність.

3. Які види інвестицій виділяє Податковий кодекс України?:

1) приватні, державні, комунальні;

2) матеріальні, нематеріальні, інтелектуальні;

3) короткострокові, середньострокові, довгострокові;

4) капітальні, фінансові, реінвестиції;

5) майнові, немайнові, корпоративні.

Питання та завдання для контролю та самоконтролю:

Які методи є характерні для інвестиційного права?

Розмежуйте поняття прямих та портфельних фінансових інвестицій?

Вкажіть об'єкти інвестування щодо яких законодавством встановлена заборона здійснення інвестицій?

Наведіть приклади поєднання корпоративної та договірної форми інвестування?

Перерахуйте спеціальні режими інвестиційної діяльності?

Тема 2: Суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності. Гарантії прав суб'єктів інвестиційної діяльності.

Під час вивчення вказаної теми студентам необхідно звернути увагу на правовий статус суб'єктів інвестиційної діяльності, як інвесторів так і учасників інвестиційної діяльності. Особливу увагу слід звернути на статус суб'єктів господарювання, оскільки саме корпоративна форма інвестування є найбільш характерною для сучасного розвитку інвестування в Україні. Засвоєння знань з законодавчого закріплення статусу суб'єктів інвестування дасть студентам можливість орієнтуватися у виборі найбільш доречної з точки зору інвестора організаційно-правової форми суб'єктів господарювання та в об'єктах інвестування, що забезпечать якнайефективніше досягнення поставлених інвестором завдань. Немаловажну роль відіграє обізнаність стосовно системи державних гарантій захисту іноземних інвестицій, які є фундаментальною основою захисту прав суб'єктів інвестиційної діяльності.

Питання для обговорення

1. Суб'єкти інвестиційної діяльності.

2. Права, обов'язки та відповідальність суб'єктів інвестиційної діяльності.
3. Договір як основний правовий документ, який регулює взаємовідносини між суб'єктами інвестиційної діяльності.
4. Об'єкти інвестиційної діяльності.
5. Гарантії прав суб'єктів інвестиційної діяльності та захисту інвестицій.

Ключові поняття і терміни: інвестори, учасники інвестиційної діяльності, іноземні інвестори, промислові інвестори, стратегічні інвестори, гарантії захисту інвестицій.

Індивідуальна доповідь: «Правовий статус учасників інвестиційної діяльності».

Теоретичні завдання:

Словникова робота: інституційний інвестор, іноземний інвестор, стратегічний інвестор, промисловий інвестор, портфельний інвестор, об'єкти інвестування.

Практичні завдання:

Тестові завдання:

Доберіть правильні відповіді:

1. Підприємством з іноземними інвестиціями є підприємство, в статутному фонді якого іноземні інвестиції становлять не менше як:

- 1) 20%;
- 2) 51%;
- 3) 30%;
- 4) 10%;
- 5) 60%.

2. Диверсифікація інституту спільного інвестування – це:

- 1) спосіб страхування ризиків інвесторів;
- 2) спосіб зменшення ризиків інвесторів;
- 3) спосіб збільшення ризиків інвесторів;
- 4) спосіб реєстрації інституту спільного інвестування;
- 5) спосіб ліквідації інституту спільного інвестування.

3. Участь в пайовому інвестиційному фонді підтверджується:

- 1) акцією;
- 2) інвестиційним договором;
- 3) інвестиційним сертифікатом;
- 4) облігацією;
- 5) векселем.

Задача 1.

Здійснюючи корпоративну форму інвестування, громадяни К., С. та Б. уклали в простій письмовій формі договір про створення приватного акціонерного товариства, визначивши в ньому систему органів управління товариством, розмір статутного капіталу товариства, умови про категорії акцій, що випускаються товариством. *Чи відповідає законодавству форма та зміст такого договору? Якщо ні, то вкажіть в якій формі укладається такий договір та які відомості повинен містити? Чи є такий документ установчим документом товариства?*

Питання та завдання для контролю та самоконтролю:

Визначте суб'єктів інвестиційної діяльності?

Визначте поняття промислового інвестора?

Хто може бути учасником інвестиційної діяльності?

Які ви знаєте права суб'єктів інвестиційної діяльності?

Чим визначається відповідальність суб'єктів інвестиційної діяльності?

Розкрийте зміст інвестиційного договору?

Що може бути об'єктом інвестиційної діяльності?

Тема 3: Поняття та зміст іноземного інвестування.

При підготовці до семінару студентам слід звернути увагу на особливості правового статусу іноземного інвестора, на встановлені законодавством пільги при здійсненні іноземного інвестування, на порядок державної реєстрації іноземних інвестицій. Студенти повинні мати загальне уявлення про корпоративну та договірну форму іноземного інвестування.

Питання для обговорення

1. Поняття іноземних інвестицій.
2. Види, форми та об'єкти іноземних інвестицій.
3. Іноземні інвестори. Майнові права іноземних інвесторів.
4. Підприємства з іноземними інвестиціями.
5. Національний режим інвестиційної та іншої господарської діяльності та особливості його застосування для іноземних інвесторів.

Ключові поняття і терміни: іноземні інвестиції, іноземний інвестор, договір про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора,

Індивідуальна доповідь: «Міжнародно-правові джерела регулювання іноземних інвестицій».

Теоретичні завдання:

Проаналізуйте наслідки ратифікації Вашингтонської конвенції 1965 року «Про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами і іноземними особами».

Практичні завдання:

Задача 1.

Іноземним громадянином К. було ввезено на територію України майно в якості внеску до статутного капіталу підприємства з іноземними підприємствами. Ним було повідомлено, що вказане майно буде зараховано до статутного капіталу на строк понад три роки. На підставі вказаного його було звільнено від сплати ввізного мита. Однак через рік громадянин К. вилучив з статутного капіталу підприємства майно для інших потреб, пов'язаних із здійсненням ним підприємницької діяльності. *Вкажіть, чи передбачені інвестиційним законодавством негативні наслідки таких дій і якщо так, то який порядок їх застосування. Яким чином врегулюється порядок звільнення іноземного інвестора від сплати ввізного мита, якщо він ввозить майно як внесок до статутного капіталу підприємства з іноземними інвестиціями строком не менше ніж три роки?*

Питання та завдання для контролю та самоконтролю:

Перерахуйте види договорів про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора?

Дайте характеристику правового статусу Ради вітчизняних та іноземних інвесторів?

Які пільги передбачені для інвесторів, що здійснюють інвестиції за договорами про спільне інвестування?

Тема 4: Правове регулювання інвестування за межі України.

Вивчення цієї теми ґрунтується на потребі детального аналізу видів інвестування резидентами України за кордон. Особливої ваги набуває потреба засвоєння студентами порядку видачі ліцензій резидентам України для інвестування за кордон майна та грошових коштів, контролю за ефективністю використання інвестованого за кордон майна.

Питання для

обговорення

1. Порядок видачі індивідуальних ліцензій на здійснення резидентами майнових інвестицій за межами України.
2. Порядок надання індивідуальних ліцензій на здійснення інвестицій за кордон у вигляді грошових коштів.
3. Порядок відкриття резидентами України рахунків в іноземних банках.
4. Контроль над ефективністю використання інвестованого за межі України майна.

Ключові поняття і терміни: резиденти України, майно, грошові кошти, індивідуальні ліцензії, генеральна ліцензія, валюта України, іноземна валюта.

Індивідуальна доповідь: «Державне регулювання інвестування за межі України».

Теоретичні завдання:

Словникова робота: демпінг, нерезиденти, резиденти, інвестиція за кордон.

Розмежуйте поняття генеральної та індивідуальної ліцензій, видача яких передбачена Декретом КМУ «Про систему валютного регулювання і валютного контролю».

Складіть перелік документів, які необхідно до подати до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України для отримання ліцензії на інвестування майнових цінностей за кордон.

Практичні завдання:

Задача 1.

Резидент України – ТЗОВ «Гариш» в особі виконавчого директора Мельник І. В. звернулося до територіального управління Міністерства економічного розвитку і торгівлі України з заявою про видачу індивідуальної ліцензії на здійснення майнових інвестицій за межі України з метою внесення їх до статутного капіталу підприємства, створеного за кордоном. Серед документів, передбачених для отримання ліцензії, також було подано документи на іноземній мові та засвідчені в місцевого нотаріуса, що підтверджують реєстрацію підприємства за кордоном. ТЗОВ «Гавриш» було відмовлено у видачі ліцензії у зв'язку з невідповідністю поданих документів вимогам законодавства. *Чи правомірною є відмова у видачі ліцензії? В якому вигляді подаються документи про реєстрацію підприємства за кордоном? Який порядок легалізації таких документів? Вкажіть підстави для відмови у видачі індивідуальної ліцензії на здійснення резидентом майнових цінностей за кордон?*

Задача 2.

Підприємець Самійленко звернувся НБУ з заявою видати індивідуальну ліцензію на здійснення інвестицій за кордон у вигляді грошових коштів. Після закінчення передбаченого законодавством строку йому було відмовлено у видачі ліцензії у зв'язку з надходженням негативного висновку Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю МВСУ. *Чи правомірні дії НБУ (Департаменту валютного контролю та ліцензування)? Які підстави для відмови у видачі ліцензії? Чи є такий перелік вичерпним?*

Питання та завдання для контролю та самоконтролю:

Які цінності можуть бути джерелами фінансування інвестицій за межі України?

Розкрийте порядок відкриття резидентами України рахунків в іноземних банках?

Розкрийте порядок видачі індивідуальних ліцензій на здійснення резидентами майнових інвестицій за межами України?

Розкрийте порядок надання індивідуальних ліцензій на здійснення інвестицій за кордон у вигляді грошових коштів?

Тема 5: Спільне інвестування в Україні.

В результаті вивчення окресленої теми студенти повинні засвоїти основні тенденції розвитку діяльності зі спільного інвестування, основи нормативної бази регулювання інститутів спільного інвестування, організаційно-правові форми здійснення спільного інвестування.

Питання для обговорення

1. Організаційно-правові форми здійснення спільного інвестування.
2. Договори про спільну інвестиційну діяльність.
3. Пайові інвестиційні фонди. Корпоративні інвестиційні фонди.
4. Довірчі товариства.

Ключові поняття і терміни: інститут спільного інвестування, інвестиційний фонд, диверсифікований інвестиційний фонд, не диверсифікований інвестиційний фонд, довірче товариство.

Індивідуальна доповідь: «Правовий статус компанії з управління активами».

Теоретичні завдання:

Складіть схему відмінностей правового статусу пайового та корпоративного інвестиційного фондів.

Розмежуйте інститути спільного інвестування відкритого, інтервального та закритого типу.

Практичні завдання:

Задача.

Учасник корпоративного інвестиційного фонду «Сорокс» звернувся з скаргою до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку стосовно дій Компанії з управління активами вказаного КІФ. В скарзі було вказано на те, що Компанія з управління активами вийшла за межі своєї компетенції, так як взяла кредит за рахунок активів КІФ в обсязі 7% вартості чистих активів на строк в два місяці. Компанія з управління активами заперечила претензії, які містилися в скарзі тим, що вона діяла в інтересах фонду. *Яке рішення прийме Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку? Обґрунтуйте свою відповідь нормами*

чинного законодавства. Які санкції можуть застосовуватись до Компанії з управління активами у випадку порушення нею вимог законодавства?

Питання та завдання для контролю та самоконтролю:

Розкрийте поняття «інвестиційні фонди»?

Які ви знаєте види інвестиційних фондів?

Дайте загальну характеристику Закону України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)»?

Тема 6: Інноваційне інвестування.

Під час вивчення даної теми увагу слід зосередити на особливостях окремих правового статусу наукових парків та технопарків, які є основою корпоративної форми інноваційного інвестування в Україні. Уваги студентів потребує специфіка укладення та виконання інноваційних договорів, зокрема, договорів на створення і передачу науково-технічної продукції.

Питання для обговорення

1. Поняття інновацій. Поняття та види інноваційної діяльності.
2. Суб'єкти та об'єкти інноваційної діяльності.
3. Правові форми інноваційного інвестування.
4. Державні заходи щодо стимулювання інноваційного інвестування.

Ключові поняття і терміни: науковий парк, технологічний парк, індустріальний парк, інновації,

інноваційна діяльність, наукова та науково-технічна експертиза, інноваційний продукт, інноваційна продукція, інноваційна структура.

Індивідуальна доповідь:

Відмінності договорів на виконання науково-дослідних та на виконання дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

Практичні завдання:

Задача 1.

Під час укладення договору купівлі-продажу цілісного майнового комплексу (приватизація здійснювалась за конкурсом) було укладено приватизаційний договір у повній письмовій формі (нотаріально засвідченій), який включав також план приватизації із зобов'язаннями промислового інвестора щодо здійснення заходів щодо збереження технологічної єдності виробництва, збереження та раціонального використання робочих місць, утримання об'єктів соціально-побутового призначення. Однак після укладення договору промисловим інвестором не були виконані передбачені планом приватизації інвестиційні зобов'язання. *Які санкції можуть застосовуватись до промислового інвестора у даному випадку?*

Задача 2.

Міськвиконком звернувся до суду з заявою про розірвання договору концесії, укладеного між міськвиконкомом та ПАТ «Автобіл» щодо будівництва та експлуатації автомобільної дороги загального користування. Міськвиконком свої вимоги обґрунтував тим, що концесіонер під час будівництва дороги використовує

іноземні будівельні матеріали та не забезпечує належної кількості робочих місць для громадян України, використовуючи іноземних працівників. ПАТ «Автобіл» заперечив вимоги посилаючись на те, що такі його обов'язки в договорі концесії не передбачались. *Вирішіть спір. Обґрунтуйте вирішення спору нормами законодавства.*

Питання та завдання для контролю та самоконтролю:

На який строк впроваджується спеціальний правовий режим технологічних парків?

Який державний орган уповноважений здійснювати реєстрацію інноваційних проєктів та які правові наслідки такої реєстрації?

Які вимоги містить законодавство щодо засновників наукового парку?

Які види договорів виділяють у сфері інноваційної діяльності?

Тема 7: Правове регулювання інвестування у сфері капітального будівництва.

Методичні вказівки: Доречно звернути увагу на численні підзаконні нормативно-правові акти, які діють у сфері капітального будівництва. Окрім того, потрібно враховувати наявність двох кодифікованих нормативно-правових актів (Цивільного та Господарського кодексів України), які паралельно врегульовують правовідносини щодо будівельного підряду та капітального будівництва.

Питання для обговорення

1. Особливості інвестування у сфері капітального будівництва.
2. Договори у сфері капітального будівництва.
3. Порядок реалізації інвестиційних проектів у сфері капітального будівництва.
4. Відповідальність суб'єктів за порушення вимог законодавства у сфері капітального будівництва.

Ключові поняття і терміни: договір будівельного підряду, договір капітального будівництва, реновація, консервація, проектно-кошторисна документація.

Індивідуальна доповідь: «Фінансово-кредитні механізми інвестування у сфері капітального будівництва».

Теоретичні завдання: проаналізуйте відмінність договору будівельного підряду, передбаченого ЦК України та договору капітального будівництва, передбаченого ГК України.

Практичні завдання:

Задача 1.

На підставі договору на виконання проектних та вишукувальних робіт укладеним управлінням капітального будівництва облдержадміністрації (замовник), підрядником було розроблено інвестиційний проект будівництва, зокрема, техніко-економічне обґрунтування, техніко-економічні розрахунки, проектно-кошторисна документація. Чи необхідно в даному випадку для затвердження інвестиційного проекту інвестором – управлінням капітального будівництва облдержадміністрації, проведення державної експертизи? Обґрунтуйте відповідь на підставі норм чинного законодавства. Чи всі інвестиційні проекти будівництва незалежно від джерел фінансування мають одержати позитивний комплексний висновок державної експертизи?

Які органи державної влади уповноважені проводити комплексну державну експертизу?

Питання та завдання для контролю та самоконтролю:

Розкрийте порядок прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів?

Які штрафні санкції передбачені законодавством за порушення вимог у галузі містобудування?

Який порядок розробки проектно-кошторисної документації?

Які інвестиційні проекти у галузі капітального будівництва підлягають обов'язковій державній експертизі?

Тема 8: Концесійне інвестування.

Методичні вказівки: Слід звернути увагу на особливості концесійного інвестування, зокрема, на строки концесійного інвестування та порядок укладення концесійних договорів. Необхідно окреслити порядок визначення об'єктів для передачі у концесію, що є передумовою для укладення договору концесії.

Питання для обговорення

1. Поняття та ознаки концесійного інвестування.
2. Договір як основна форма здійснення концесійного інвестування.
3. Проведення конкурсів при укладенні концесійних договорів.
4. Зміст та форма концесійних договорів.

5. Зміна та розірвання концесійних договорів.

Теоретичні завдання: проаналізуйте істотні, звичайні та випадкові умови договору концесії.

Практичні завдання:

Задача 1.

Міськвиконком визначив частину автомобільної дороги загального користування як об'єкти концесії, після чого уповноважений орган місцевого самоврядування оголосив проведення концесійного конкурсу. ТЗОВ «Агра» отримало письмове підтвердження надходження своєї заявки як претендента на укладення концесійного договору, сплатило реєстраційний внесок у розмірі дев'яти н. м. д. г. Під час розгляду заявок уповноваженим органом, а саме через 25 днів з дня останньої подачі заявки потенційними інвесторами, ТЗОВ «Агра» звернулося до уповноваженого органу з проханням дозволити внести зміни до своєї пропозиції про виконання умов концесійного договору. У вказаному проханні ТЗОВ було відмовлено на підставі того, що термін подання заявок закінчився. *Чи правомірні дії міськвиконкому? Обґрунтуйте свою відповідь на підставі норм чинного законодавства.*

Задача 2.

Міськвиконком звернувся до суду з заявою про розірвання договору концесії, укладеного між міськвиконкомом та АТ «Автобїл» щодо будівництва та експлуатації автомобільної дороги загального користування. Міськвиконком свої вимоги обґрунтовував тим, що концесіонер під час будівництва дороги використовує іноземні будівельні матеріали та не забезпечує належної кількості робочих місць для громадян України,

використовуючи іноземних працівників. АТ «Автобїл» заперечив вимоги посилаючись на те, що такі його обов'язки в договорі концесії не передбачались. *Вирішіть спір. Обґрунтуйте вирішення спору нормами законодавства.*

Питання та завдання для контролю та самоконтролю:

Яка форма концесійного договору визначена чинним законодавством?

Які особливості укладення концесійного договору?

Особливості концесійного договору на будівництво автомобільних доріг?

Тема 9: Лізингова форма інвестування.

Методичні вказівки: Слід звернути увагу на ті правові характеристики договору лізингу, які визначають його місце у системі інвестиційних договорів. Доцільно також окреслити предмет, умови та форму укладення договору лізингу, види договорів лізингу у сфері інвестиційної діяльності.

Питання для підготовки

1. Поняття та ознаки лізингової форми інвестування.
2. Поняття договору лізингу та його специфічні ознаки.
3. Фінансовий та оперативний лізинг.
4. Порядок укладення договору лізингу.
5. Зміст та форма договору лізингу.
6. Підстави припинення договору лізингу.
7. Відповідальність сторін за договором лізингу.

Ключові поняття і терміни: договір лізингу, лізингоодержувач, лізингоотримувач, фінансовий лізинг.

Практичні завдання:

Задача 1.

Під час лізингової форми інвестування було укладено договір фінансового лізингу, відповідно до якого лізингодавець придбав у продавця обладнання та передав його лізингоодержувачу за актом приймання – передачі. Через деякий час у приміщенні лізингоодержувача, де знаходилось обладнання, трапилася пожежа, внаслідок якої обладнання повністю вийшло з ладу. *Вкажіть сторону договору, яка буде нести майнові наслідки знищення обладнання?*

Задача 2.

ПАТ «Ост», яке є лізинговою компанією, уклало договір лізингу з ТЗОВ «Вест». Об'єктом лізингу було поліграфічне обладнання, яке ПАТ «Ост» самостійно придбало у продавця – заводу «Поліграф». Вибір продавця здійснювався лізингоодержувачем, при цьому лізингодавець повністю звільнявся від відповідальності за невиконання або неналежне виконання продавцем умов договору купівлі-продажу.

ПАТ «Ост» уклало договір купівлі-продажу, але не попередило продавця, що придбане обладнання призначається для передачі в лізинг.

Протягом гарантійного терміну поліграфічне обладнання зламалося. ТЗОВ «Вест» звернулося до продавця з вимогою про ремонт обладнання, але продавець відмовився на підставі того, що він не був повідомлений про договір лізингу та не зв'язаний його умовами. Тоді ТЗОВ «Вест» звернулося до ПАТ «Ост» з вимогою про розірвання

договору лізингу та відшкодування збитків. *Вирішіть спір. Чи зміниться вирішення спору, якщо вибір продавця здійснювався лізингодавцем?*

Питання та завдання для контролю та самоконтролю:

Визначіть особливості фінансового лізингу?

Вкажіть порядок відповідальності сторін за договором лізингу?

Проведіть співвідношення понять «лізинг» та «фінансовий лізинг»?

Рекомендована література

1. Атаманова Ю. До проблем правової кваліфікації та функціонування технологічних парків / Ю. Атаманова // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – №10. – С. 31-35.
2. Атаманова Ю. Особливості змісту та обігу інноваційних об'єктів / Ю. Атаманова // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – №11. – С. 70-74.
3. Атаманова Ю. До питання про правові режими інноваційної діяльності в Україні / Ю. Атаманова // Право України. – 2010. – №8. – С. 72-80.
4. Богатырев А. Г. Инвестиционное право / А.Г. Богатырев. – М.: Рос. право, 1992. – 272 с.

5. Бондар В. Сучасний стан і розвиток інвестиційного процесу в Україні / В. Бондар // Вісник Національного банку України. – 1997. – № 12. – С. 8-10.
6. Бутузов В.М. Правові основи інвестиційної діяльності: Навчальний посібник / В.М. Бутузов, А.І. Марущак. – К.: КНТ, 2007. – 256 с.
7. Великанова М. Договори на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт у системі цивільно-правових договорів / М. Великанова // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – №9. – С. 13-16.
8. Высоцкий Д. Понятие и правовые признаки инноваций / Д. Высоцкий // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – №11. – С. 97-102.
9. Вінник О. М. Господарське право: Курс лекцій / О.М. Вінник. – К.: Атіка, 2005. – 624 с.
10. Вінник О. М. Інвестиційне право: Навчальний посібник / О.М. Вінник. – К.: Юридична думка, 2005. – 568 с.
11. Гальчинський А. Інноваційна стратегія українських реформ / А. Гальчинський. – К.: Знання України, 2004. – 338с.
12. Давидюк О. Поняття технології: перспективи розвитку в інноваційному праві України / О. Давидюк // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – №4. – С. 117-121.
13. Державне регулювання економіки / [Міхасюк І., Мельник А., Крупа М., Залога З.]. – К.: Атіка, Ельга-Н, 2000. – 592 с.

14. Жорнокуй Ю.М. Инвестиционное право: Учебное пособие / Ю.М. Жорнокуй. – Х.: ООО «Прометей-Прес», 2005. – 224 с.
15. Жорнокуй Ю. Право та корпоративні норми в інвестиційній діяльності / Ю. Жорнокуй // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – №4. – С. 66-70.
16. Жорнокуй Ю. Нормативно-правове забезпечення договорів у сфері корпоративного інвестування / Ю. Жорнокуй // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – №11. – С. 74-77.
17. Загнітко О. П. Захист прав та інтересів господарюючих суб'єктів у системі права України / О.П. Загнітко // Вісник господарського судочинства. – 2001. – № 4. – С. 159-166.
18. Зельдіна О. Правові питання залучення інвестицій до України / О. Зельдіна // Право України. – 2010. – №8. – С. 33-39.
19. Інвестиції і підприємництво в Україні. Збірник наукових праць. – К.: Манускрипт, 1996. – 175 с.
20. Інвестиційна діяльність у сільському господарстві: правові питання. Монографія / Кол. авторів.; За ред. В.І. Семчика. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. – 252 с.
21. Кафарський В.В. Інвестиційні договори в Україні: поняття, види, зміст, правове регулювання: дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Кафарський Віталій Володимирович. – К., 2006. – 190 с.
22. Кібенко О. Р. Інвестиційна діяльність: визначення, суб'єкти, класифікація та співвідношення з

- підприємницькою діяльністю / О.Р. Кібенко // Вісник Університету внутрішніх справ. – 1999. – № 6. – С. 220-222.
23. Коссаk В. Іноземні інвестиції в Україні (цивільно-правовий аспект) / В. Коссаk. – Львів: Центр Європи, 1996. – 215с.
24. Коссаk В. М. Правові засади іноземного інвестування в Україні / В.М. Коссаk. – Львів: Центр Європи, 1999. – 240с.
25. Коссаk В.М. Правове регулювання іноземних інвестицій та міжнародної технічної допомоги в Україні: Підручник / В.М. Коссаk. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. – 309 с.
26. Кудрявцев В. До проблеми кодифікації інвестиційного законодавства / В. Кудрявцев // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 11. – С. 114-116.
27. Кузнецова Н. С. Подрядные договоры в инвестиционной деятельности в строительстве / Н.С. Кузнецова. – К., 1983. – 160с.
28. Куреза Т. Правовий статус аудиторської палати України та її роль у регулюванні аудиторської діяльності в Україні / Т. Куреза // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – №9. – С. 43-47.
29. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: Навч. посібник / Т.В. Майорова. – К.: Центр учбової літератури, 2004. – 580 с.
30. Малыга В. Проблемы определения статуса субъектов хозяйствования с иностранными инвестициями / В. Малыга, О. Олейников // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – №4. – С. 59-63.

31. Малыга В. Влияние государственной регистрации иностранных инвестиций на формирование их правового режима / В. Малыга, О. Олейников // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – №5. – С. 26-31.
32. Малько А. Стимулы и ограничения в праве (2-е изд.) / А. Малько. – М: Юристъ, 2004. – 250 с.
33. Пехник А.В. Іноземні інвестиції в економіку України: Навчальний посібник / А.В. Пехник. – К.: Знання, 2007. – 335 с.
34. Подцерковний О. Правові проблеми фінансування інноваційних проєктів / О. Подцерковний // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – №4. – С. 63-66.
35. Поєдинок В. В. Право на отримання державної підтримки як складова правового статусу інвестора / В.В. Поєдинок // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали ІХ регіональної науково-практичної конференції (13-14 лютого 2003 р.). – Львів. – С. 298-300.
36. Поєдинок В. В. Види інвесторів за законодавством України / В.В. Поєдинок // Юридична Україна. – 2004. – № 3. – С. 48-52.
37. Поєдинок В. В. Інвестор як суб'єкт господарських відносин / В.В. Поєдинок // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2004. – № 5. – С. 93-101.
38. Поєдинок В. В. Правове становище інвестора як суб'єкта господарських відносин: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-

- процесуальне право» / В.В. Поєдинок. – К., 2004. – 20 с.
39. Полатай В. Суб'єкти інвестиційної діяльності / В. Полатай // Предпринимательство, хозяйство и право. – 2000. – № 11. – С. 10-12.
40. Полатай В. Ю. Правова природа інвестиційних договорів / В.Ю. Полатай // Правосуддя – гарант законності у сфері економічних правовідносин. Міжвідомчий науковий збірник / За ред. А. І. Комарової, Д. М. Притики, В. В. Медведчука, М. О. Потебенька та ін. – К., 2000. – Том 21 (2). – С. 152-156.
41. Полатай В. Ю. Правове регулювання інвестиційної діяльності: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / В.Ю. Полатай. – Донецьк, 2000. – 18 с.
42. Прилуцький Р. Моделі правового регулювання сфери господарювання і фінансово-економічна криза в Україні / Р. Прилуцький // Право України. – 2010. – С. 122-128.
43. Реверчук С. К. Інституційна інвестологія: Навчальний посібник / Реверчук С. К., Вовчак О. Д., Кубів С. І. та ін.; За заг. ред. С. К. Реверчука. – К.: Атіка, 2004. – 208 с.
44. Саниахметова Н. А. Государственное регулирование экономики и предпринимательства / Н.А. Саниахметова // Підприємництво, господарство і право. – 2001. – № 7. – С. 3-6.
45. Сімсон О.Е. Інвестиційні та інноваційні правовідносини: перспективи розвитку публічної та

- приватної сфер: Монографія / О.Е. Сімсон. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – 416 с.
46. Федорчук Д. Е. Про співвідношення понять «інвестиції», «іноземні інвестиції» та «прямі іноземні інвестиції» / Д.Е. Федорчук // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 4. – С. 8-11.
47. Федорчук Д. Е. Проблеми захисту іноземних інвестицій від примусових вилучень / Д.Е. Федорчук // Держава і право. Юридичні і політичні науки. Спецвипуск. – К.: Ін-т держави та права імені В. М. Корецького НАН України, 2003. – С. 227-230.
48. Федорчук Д. Е. Режим прямого іноземного інвестування (порівняльно-правове дослідження): автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / Д.Е. Федорчук. – Донецьк, 2003. – 19 с.
49. Чернадчук В.Д. Інвестиційне право України: Навч. посіб. / В.Д. Чернадчук, В.В. Сухонос, Т.О. Чернадчук; За заг. ред. В.Д. Чернадчука. – Суми: Університетська книга, 2001. – 260 с.